

ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม
รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้

ข้าพระพุทธเจ้า สมาคมนักวางแผนการเงินไทย

Bulletin

วารสารสมาคมนักวางแผนการเงินไทย ฉบับที่ 4 ปี 2559

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเป็นพระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นที่รักและเคารพยิ่งของปวงชนชาวไทย ตลอดรัชสมัยของพระองค์ ทรงอุทิศพระวรกายอย่างไม่ย่อท้อ ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจอเนกอนันต์เพื่อแผ่นดินและเพื่อประชาชนชาวไทยผู้เป็นพลสกนิกรของพระองค์

คนไทยโชคดีที่มีพระมหากษัตริย์ผู้ทรงธรรม ทรงงานหนักและทรงมีสายพระเนตรกว้างไกลจนได้รับการยกย่องและยอมรับจากนานาประเทศ ดังเห็นได้จาก “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นแนวพระราชดำริที่พระราชทานมานานกว่า ๓๐ ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และสามารถนำมาปรับใช้ได้กับทุกมิติของยุคกระแสโลกาภิวัตน์ในปัจจุบัน และที่สำคัญ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” นี้ได้รับการเชิดชูจากองค์การสหประชาชาติว่าเป็นปรัชญาที่มีประโยชน์ต่อประเทศไทยและนานาประเทศ รวมทั้งสนับสนุนให้ประเทศสมาชิกยึดเป็นแนวทางสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

เพื่อน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ท่าน วารสาร TFPA Bulletin ฉบับนี้ ขอเสนอแนวพระราชดำริ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ผ่านบทสัมภาษณ์พิเศษ “พอเพียงสู่ยั่งยืน” และ “พอ...ทำให้ดู พอ...สอนให้ทำ พอ...นำไปตาม” รวมทั้งการน้อมนำแนวพระราชดำรินี้เรื่องดังกล่าวมาประยุกต์ใช้กับเรื่องการวางแผนการเงิน และปิดท้ายฉบับนี้กับคอลัมน์ Q&A “อัปเดต เทรนด์ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี ๒๕๖๐”

แล้วพบกันใหม่ฉบับหน้าครับ

สาระ ล่ำซำ

นายกสมาคมนักวางแผนการเงินไทย

สมาชิกสมาคม

CFP®
CERTIFIED FINANCIAL
PLANNER™

are trademarks owned outside the U.S. by Financial Planning Standards Board Ltd. Thai Financial Planners Association is the marks licensing authority for the CFP marks in Thailand, through agreement with FPSB.

ที่ปรึกษา

สาระ ล่ำซำ

นายกสมาคมนักวางแผนการเงินไทย

เรืองวิทย์ นันทากิวัฒน์ CFP®

อุปนายกสมาคมนักวางแผนการเงินไทย

วิวรรธน์ อาราทิรัฐโชติ CFP®

กรรมการและที่ปรึกษาสมาคมนักวางแผนการเงินไทย

จิราพร คุณสุวรรณ CFP®

ที่ปรึกษา บริษัท ยูโรครีเอชั่น จำกัด

กองบรรณาธิการ

เสกสรร โตวิวัฒน์ CFP®

ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ

บลจ. บัวหลวง

ณัฐพงษ์ อภินันท์กุล CFP®

นักวางแผนการเงินอิสระ

พิชญา ชื่นทรัพย์ CFP®

นักวางแผนการเงินอิสระ

งามจิตร สิงหนุต CFP®

ผู้อำนวยการ Product and

Communication CIO Office

บมจ. ธนาคารไทยพาณิชย์

นโรดม วาณิชชุตี CFP®

นักวางแผนการเงินอิสระ

ฉัตรพงศ์ วัฒนจิรัฐ AFPT™

รองผู้อำนวยการ ฝ่ายวางแผน

และให้คำปรึกษาทางการเงินส่วนบุคคล

บมจ.ธนาคารกสิกรไทย

ศึกษา รัตมีประภา CFP®

Private Banking บมจ. ธนาคารไทยพาณิชย์

ศักดิ์ สุรพัญญูวงศ์ CFP®

ผู้ก่อตั้งและวิทยากรประจำเว็บไซต์

A-Academy.Net

ราชนันย์ ตันติจินดา CFP®

ผู้เชี่ยวชาญงานพัฒนาการให้คำปรึกษา

ลูกค้าบุคคลอาวุโส บมจ. ธนาคารกสิกรไทย

ชาติชาย มีสุขโข CFP®

กรรมการผู้จัดการ บจ. ซีเอ็มเอสเค

อรรถพร พรหมแก้วงาม CFP®

VP Relationship Manager บมจ. ธนาคารกรุงเทพ

สมาชิก / ประธานงานสื่อโฆษณา

0 2009 9393

Thai Financial Planners Association
สมาคมนักวางแผนการเงินไทย

ชั้น 6 อาคารตลาดหลักทรัพย์

เลขที่ 93 ถนนรัชดาภิเษก แขวงดินแดง

เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์ 0 2009 9393 โทรสาร 0 2247 7479

www.tfpa.or.th

www.facebook.com/ThaiFinancialPlanners

การสอบหลักสูตรการวางแผนการเงิน CFP ครั้งที่ 5/2559

สมาคมนักวางแผนการเงินไทย จัดสอบหลักสูตรการวางแผนการเงิน ครั้งที่ 5/2559 เมื่อวันที่ 5 และ 6 พฤศจิกายน 2559 โดยมีผู้ลงทะเบียนเข้าสอบดังนี้

- ฉบับที่ 1 พื้นฐานการวางแผนการเงิน ภาษี และจรรยาบรรณ จำนวน 427 คน
- ฉบับที่ 2 การวางแผนการลงทุน จำนวน 245 คน
- ฉบับที่ 3 การวางแผนการประกันภัยและการวางแผนเพื่อวัยเกษียณ จำนวน 135 คน
- ฉบับที่ 4 ส่วนที่ 1 การวางแผนภาษีและมรดก จำนวน 122 คน

หมายเหตุ : ผู้สนใจสามารถดูรายละเอียดกำหนดการสอบได้ที่ www.tfpa.or.th และ www.set.or.th

การอบรม “จรรยาบรรณและความรับผิดชอบในฐานะผู้ประกอบการวางแผนการเงิน” รอบที่ 4

เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2559 สมาคมนักวางแผนการเงินไทย จัดอบรม “จรรยาบรรณและความรับผิดชอบในฐานะผู้ประกอบการวางแผนการเงิน” รอบที่ 4 ณ ห้องประชุม 603 ชั้น 6 อาคาร B ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้รับเกียรติจาก ผศ.ดร. ธนาวัฒน์ สิริวัฒนภักดี นักวางแผนการเงิน CFP รองหัวหน้าภาควิชาการการเงิน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นวิทยากรบรรยาย โดยถือเป็นการอบรมบังคับเพื่อใช้นับเป็นชั่วโมงพัฒนาคุณวุฒิวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง สำหรับใช้ต่ออายุคุณวุฒิวิชาชีพนักวางแผนการเงิน CFP และที่ปรึกษาการเงิน AFPT และสามารถใช้นับเป็นชั่วโมงสำหรับการยื่นขอใบอนุญาตผู้แนะนำการลงทุนและนักวิเคราะห์การลงทุนด้านกฎระเบียบจรรยาบรรณหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 ชั่วโมง การจัดอบรมมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ประกอบการวางแผนการเงินได้ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองที่มีต่อสาธารณชน และใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่และการดำเนินกิจกรรมการวางแผนการเงินร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม

CFP Professional Forum ครั้งที่ 12 “กลยุทธ์การจัดพอร์ตของกองทุน”

คุณวิน พรหมแพทย์ ประธานเจ้าหน้าที่การลงทุน บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน ซีไอเอ็มพี-พริ้นซิเพิล จำกัด ให้เกียรติเป็นวิทยากรในงานเสวนา CFP Professional Forum ครั้งที่ 12 หัวข้อ “กลยุทธ์การจัดพอร์ตของกองทุน” ให้กับนักวางแผนการเงิน CFP และที่ปรึกษาการเงิน AFPT โดยให้คำแนะนำเรื่องการจัดพอร์ตให้กับลูกค้า พื้นฐานการจัดพอร์ตลงทุน การเลือกกองทุนเกาะกระแส Megatrend การจัดพอร์ตของนักลงทุนสถาบันและรายบุคคล การจัดพอร์ตของนักลงทุนแบบสมดุลตามอายุ รวมทั้งมีกลไกที่อาจเกิดขึ้นจากการลงทุนเพื่อให้ลูกค้าพึงระวัง ผู้เข้าฟังเสวนาต่างได้รับความรู้เพิ่มเติมซึ่งถือเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทบทวนการจัดพอร์ตให้กับลูกค้า

ด้านแหล่งน้ำ
3,031
โครงการ/กิจกรรม

ด้านเกษตร
165
โครงการ/กิจกรรม

ด้านสิ่งแวดล้อม
159
โครงการ/กิจกรรม

ด้านส่งเสริมอาชีพ
325
โครงการ/กิจกรรม

ด้านสาธารณสุข
55
โครงการ/กิจกรรม

ด้านคมนาคม/สื่อสาร
77
โครงการ/กิจกรรม

ด้านการศึกษา
395
โครงการ/กิจกรรม

แบบบูรณาการ
/อื่นๆ
240
โครงการ/กิจกรรม

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตั้งแต่ปี 2495-2556

ข้อมูล ณ เดือนกันยายน 2556

ที่มา: เว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.)

รับรองบริษัท CMSK จำกัด เป็นสถาบันอบรมหลักสูตรการวางแผนการเงิน CFP

สมาคมนักวางแผนการเงินไทยได้รับรองบริษัท CMSK จำกัด เป็นสถาบันอบรมหลักสูตรการวางแผนการเงิน CFP เพื่อเป็นอีก 1 ช่องทางในการผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจทางการเงินมากยิ่งขึ้น โดยสมาคมฯ ได้พิจารณา ตรวจสอบและประเมินถึงความพร้อมในเรื่องบุคลากร ผู้สอน ประสบการณ์การจัดอบรมหรือการสอนที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการเงิน โดยได้รับสิทธิ์เป็นสถาบันอบรมระยะเวลา 3 ปี ในปัจจุบันสมาคมฯ มีสถาบันอบรมรวม 5 แห่ง ผู้สนใจเข้าอบรมหลักสูตรการวางแผนการเงิน CFP สามารถสอบถามรายละเอียดและค่าใช้จ่ายการอบรมได้โดยตรงจากสถาบันอบรมได้แก่

1. บริษัท CMSK จำกัด โทร. 092 270 2115 (www.cmsk.co.th)
2. ศูนย์อบรมไทยพีเอฟเอ (ThaiPFA) โทร. 086 666 0090 (www.thaipfa.com)
2. สถาบันฝึกอบรมสมาคมบริษัทหลักทรัพย์ไทย (ATI) โทร. 0 2264 0909 ต่อ 222 (www.ati-asco.org)
3. ศูนย์ความรู้ผู้ประกอบการวิชาชีพทางการเงิน สมาคมบริษัทจัดการลงทุน (AIMC) โทร. 0 2267 0909 ต่อ 818 (www.aimc.or.th)
4. ศูนย์อบรมเศรษฐศาสตร์การเงิน คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

SPECIAL REPORT

ดร. อัจฉรา โยมสินธุ์ atchara.y@bu.ac.th
อาจารย์ประจำภาควิชาการเงิน คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

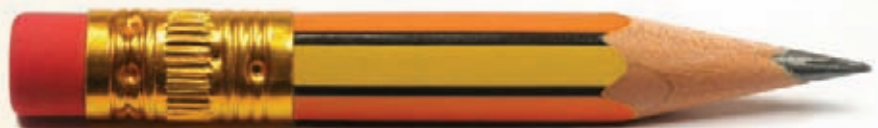

พ่อ...ทำให้ดู พ่อ...สอนให้ทำ พ่อ...นำไปทำตาม

คนไทยมีบุญมหาศาลที่ได้เกิด ได้เติบโตในรัชสมัยของในหลวงรัชกาลที่ ๙ พวกเราเปรียบเหมือนเมล็ดพันธุ์ที่ได้แตกหน่อและเติบโตบนดินที่พ่อหลวงสร้างความอุดมสมบูรณ์ไว้ให้ วันนี้ น้ำตาคนไทยหลังรดลงท่อมผืนแผ่นดินไทยด้วยความโศกเศร้าจากการสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่ ความโศกาอาดูรเกิดขึ้นทั้งแผ่นดิน... ผู้เขียนมีความหวังเปี่ยมล้นหัวใจว่า น้ำตาแห่งความอาลัยรักที่มีต่อพ่อหลวงนี้จะแปรเปลี่ยนเป็นน้ำทิพย์ที่รดลงไปบนหัวใจเพื่อปลูกให้ทุกคนได้ตื่นขึ้น เพื่อลงมือทำ... ทำตามที่พ่อทำให้ดู ทำตามที่พ่อสอนให้ทำ ทำตามที่พอนำให้ตาม สักที เพื่อรักษาแผ่นดินไทยที่พ่อรักยิ่ง และดูแลอย่างดีมาตลอด ๗๐ ปี ท่านทรงงานหนัก หักไหมพระวรกายเพื่อพวกเราทุกคน ถึงเวลาแล้วที่พวกเราต้องลงมือทำเองบ้าง...

เริ่มต้นง่ายๆ ทำได้ทันที ให้เริ่มจัดการตัวเอง... ทุกๆ กิจกรรมในชีวิตทุกวัน เพียงเดินตามรอยพ่อ

พ่อทำให้ดู คงไม่มีใครไม่เคยเห็นภาพหลอดยาสีพระทนต์ ดินสอไม้ และฉลองพระบาทของพระองค์ท่าน คงไม่มีใครไม่เคยได้ยินเรื่องราวที่ทรงเก็บเงินค่าขนมวันละเหรียญเพื่อซื้อจักรยานและกล้องถ่ายรูป หรือเรื่องฉลองพระองค์ชุดโปรดที่ทรงใช้ถึง ๑๒ ปี ห้องทรงงานที่มีขนาดเพียง ๓ x ๔ เมตร พระกระยาหารโปรดที่แสนจะธรรมดา อาทิ ผัดผักคะน้า ผัดถั่วงอก ผัดถั้วลันเตา พระราชจริยวัตรของพระองค์ท่านนั้นเรียบง่าย สมถะยิ่งกว่าคณาครรรรมาทั่วไป **ทรงเน้นการใช้ประโยชน์สูงและประหยัดสุด...** พวกเราล่ะ? มีข้าวของเครื่องใช้ สิ่งอำนวยความสะดวกเกินพอดี มีเครื่องประดับ มีสินทรัพย์ฟุ่มเฟือยเกินจำเป็นหรือไม่ บ้านหลังใหญ่ รถยนต์คันเก้ โทรศัพท์มือถือรุ่นใหม่ กระเป๋า รองเท้า เข็มขัด นาฬิกา สร้อย แหวน กำไล ต่างหู เข็มขัด จักรยาน ไนต์บูต ปากกา ดินสอ กระทั่ง แชมพู สบู่ ยาสีฟัน อาหารสด อาหารแห้ง อาหารแช่แข็ง... ได้ใช้ประโยชน์สูงสุดหรือยัง? สิ่งที่มี เกินพอดีหรือไม่? เกินจำเป็นหรือเปล่า? เข้าข่ายฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือยแล้วหรือยัง? คงถึงเวลาต้องทบทวนอย่างจริงจัง... เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทำตาม**ที่พ่อทำให้ดู**

ฟอสอนให้ทำ ฟอสอนไว้เมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๐๒ ความตอนหนึ่งว่า “... การใช้จ่ายโดยประหยัดนั้น จะเป็นหลักประกันความสมบูรณ์พูนสุขของผู้ประหยัดเองและครอบครัว ช่วยป้องกันความขาดแคลนในวันข้างหน้า การประหยัดดังกล่าวนี้ จะมีผลดีไม่เฉพาะแก่ผู้ประหยัดเท่านั้น ยังจะเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติด้วย..” การใช้จ่ายอย่างประหยัดนั้นทำได้เลย ทำได้ทันที ทำได้ไม่ยาก ขอเพียงมีความตั้งใจจริง ฟังมีสติระลึกถึงคำสอนของพระองค์ท่านบ่อยๆ ก่อนจะซื้อ ก่อนจะใช้ ก่อนจะจ่าย ก่อนจะซื้อป นี้ก็ถึงคำสอนของพ่อก่อนเสมอ... เทคนิคง่ายๆ ที่จะช่วยได้อีกอย่างหนึ่งก็คือการทำ **บัญชีแก้มลิง** เจียก เจียก เจียก พระองค์ท่านเมตตาสอนไว้ว่า เมื่อได้กล้วย ลิงจะกัดและเก็บกล้วยไว้ในกระพุ้งแก้มก่อน แล้วค่อยๆ นำออกมาเคี้ยวและกลืนกิน... หากเราจะเก็บออมเงินสะสมไว้ในกระพุ้งแก้มให้อุ่นใจก่อนจะนำไปใช้จ่าย ก็ถือเป็นเทคนิคฉลาดๆ ไม่แพ้ลิง!!!

นอกจากนี้ การชะลอการกินกล้วยของลิงยังสอนใจให้เรารู้จักชะลอการใช้จ่ายได้อย่างดี เหมือนแก้มลิงที่ชะลอน้ำ รับน้ำในหน้าฝน เก็บไว้ เพื่อให้มีน้ำใช้ตลอดทั้งปีไม่มีปัญหาในหน้าแล้ง การจดบันทึกรายรับรายจ่ายอย่างสม่ำเสมอ โดยเพิ่มช่อง “**แก้มลิง**” ไว้เป็นหมายเหตุสำหรับค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น ค่าใช้จ่ายฟุ่มเฟือย หรือค่าใช้จ่ายรายการใหญ่ๆ จด จด จด ทดไว้ในแก้มลิงก่อน อย่าเพิ่งด่วนตัดสินใจซื้อ เพื่อทบทวนอีกสักครั้งหรือหลายๆ ครั้งว่า จำเป็นหรือไม่ ชะลอการซื้อ การใช้จ่ายรายการนี้ออกไปอีกสักเดือนหนึ่ง หรือปีหนึ่ง จะมีปัญหาไหม... **บัญชีแก้มลิง ทำได้ทันที ทำตามที่ฟอสอนให้ทำ**

นอกจากบัญชีแก้มลิงที่ทำได้ง่ายๆ แต่มีประโยชน์มหาศาลแล้ว การลงทุนจัดพอร์ตอย่างปลอดภัย ยังสามารถประยุกต์ใช้หลักการ “**เกษตรทฤษฎีใหม่**” มาได้สบายๆ เพราะใครที่ทำเกษตรเชิงเดี่ยวมักไปไม่รอดในระยะยาว เพราะในแต่ละปีอาจจะเก็บเกี่ยวผลผลิตได้เพียงครั้งเดียว พอเกี่ยวกินหมด ก็ต้องรอฟ้ารอฝนรอทำเกษตรรอบใหม่ในฤดูกาลถัดไป แต่เราต้องกินต้องใช้ทุกวัน หากรายได้ไม่ได้เกิดขึ้นทุกวัน คงต้องทบทวนให้มั่นใจว่าจะมีพอกินพอใช้ มีความมั่นคงทางการเงินอย่างยั่งยืนหรือไม่ ในหลวงรัชกาลที่ ๙ ทรงชี้แนะแนวทางการทำเกษตรทฤษฎีใหม่แก่เกษตรกร โดยการจัดสรรที่ดินทำกินออกเป็นสี่ส่วนเพื่อสร้างแหล่งน้ำ เพื่อปลูกข้าว เพื่อปลูกไม้ผล พืชไร่ พืชผัก และเพื่อเป็นที่อยู่อาศัย ในสัดส่วน ๓๐:๓๐:๓๐:๑๐ เพื่อให้เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีกินมีใช้ มีน้ำเพียงพอสำหรับทำการเกษตรตลอดทั้งปี รวมทั้ง มีที่รองรับและป้องกันปัญหาน้ำท่วมในเบื้องต้นได้ด้วยตนเอง พอร์ตการลงทุนของเราล่ะ? มีดอกผลให้เก็บเกี่ยวอย่างยั่งยืนในระยะยาวหรือไม่ มีการกระจายความเสี่ยงที่หลากหลายเพียงพอหรือไม่ **เราจัดสรรสินทรัพย์ลงทุน และกระจายความเสี่ยงของพอร์ตอย่างเหมาะสมแล้วหรือยัง** พอร์ต

การลงทุนของเราจะสร้างผลตอบแทนสม่ำเสมอ เพื่อให้พอกินพอใช้ได้ตลอดปีและจะเติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาว ผลดอกออกผลให้เราได้เก็บเกี่ยวสบายๆ

ไปนานๆ ใช่มั้ย... ลองพิจารณาความสามารถในการยอมรับความเสี่ยงของตนเองให้รอบคอบอีกครั้ง กระจายการลงทุนให้เหมาะสมเพื่อสร้างความสมดุลของพอร์ตการลงทุนตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ ที่แม้จะไม่สร้างผลตอบแทนสูงที่สุด แต่การลงทุนตามแนวทางนี้จะทำให้มีพอร์ตที่มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืนได้แน่นอน

พ่อนำให้ตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงถือเป็น**หลักคิด หลักปฏิบัติ**สำคัญที่พวกเราควรนำมาปรับใช้ในทุกๆ กิจกรรมในการดำเนินชีวิต พ่อหลวงทรงใช้ชีวิตอย่างพอเพียง เราจึงเห็นภาพหล่อดयाสีพระทนต์ของพระองค์ท่านในลักษณะที่น่าประทับใจเช่นนั้น พ่อหลวงทรงงานทุกอย่างตามหลักคิดแห่งความพอเพียง ผลงานทุกชิ้นที่ปรากฏจึงทรงคุณค่ายิ่ง เพราะ**หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง** เป็นหลักคิดที่ปมเพาะให้พวกเราต้องคิดอย่างละเอียดรอบคอบก่อนลงมือทำเสมอ ทุกงาน ทุกกิจกรรมที่นำมาปรับใช้นี้มาประยุกต์ใช้จึงให้ผลสัมฤทธิ์ที่คุ้มค่าเพราะจะสร้างความสมดุลอย่างยั่งยืนได้จริง ใครจะลองจัดการการเงินอย่างพอเพียงให้เริ่มต้นที่หา**ความรู้ทางการเงิน**ที่เกี่ยวข้องก่อน และให้ดูแนวทางการใช้จ่ายของในหลวงเป็นแบบ

อย่าง และ**ต้องฝึกตนให้เป็นคนมีวินัยทางการเงิน** ทั้งวินัยในการหาเงิน วินัยในการออมเงิน วินัยในการใช้จ่าย วินัยในการลงทุน วินัยในการใช้หนี้ เพราะวินัยเป็น**คุณธรรมพื้นฐาน**ของการประสบความสำเร็จทางการเงิน ต่อมาจะต้องประเมินตัวเองทางการเงินโดยการทำงบการเงินส่วนบุคคล คือ **งบดุลและงบรายได้อื่นๆ** เพื่อให้เข้าใจสถานการณ์และพฤติกรรมทางการเงินที่แท้จริงของตนเอง จากนั้นให้**ตั้งเป้าหมายทางการเงิน** ให้ชัดๆ เพื่อให้ชีวิตมีทิศทางที่ชัดเจนอันจะนำมาซึ่งความมีเหตุมีผลในการจัดการเงิน สุดท้ายต้องไม่ลืมถามตัวเองบ่อยๆ ว่าหากมีอะไรเกิดขึ้น สถานการณ์ไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ จะมีผลกระทบทางการเงินหรือไม่ เราจะจัดการกับสถานการณ์เหล่านั้นอย่างไร ดังนั้น เพื่อป้องกันอุบัติเหตุทางการเงิน **เงินออมในบัญชี**จึงเป็นสิ่งสำคัญ...

ลองทบทวนดูๆ ทบทวนอีกที...ว่า งานแต่ละชิ้นที่พ่อทำ ท่านใช้ความรู้ ความรอบรู้ ความเพียรพยายามมากมายเพียงใด ท่านทรงงานอย่างไร พระราชจริยวัตรท่านเรียบง่าย งดงามเพียงไร สิ่งที่ท่านทำล้วนเกิดจากหลักคิดที่ทรงใช้ทั้งสิ้นและหลักคิดนั้นก็คือ **หลักคิดตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง** พ่อนำทางให้แล้ว เราควรทำตามท่านอย่างถูกต้อง ไม่นอกกรอบนอกทาง.... อย่างน้อยๆ **ต้องใช้จ่ายตามอัตภาพ ต้องทำงานเต็มศักยภาพ เพราะพอเพียงคือพอดี ไม่ใช่พอแล้วหรือพอที่..... เพราะศาสตร์พระราชาคือ สิ่งที่พ่อทำให้ดู พ่อสอนให้ทำ พ่อนำให้ตาม**

ใครอยากมีความมั่นคงทางการเงินอย่างยั่งยืนต้องใช้ศาสตร์พระราชาคือ "หลักคิด หลักทำ" นำชีวิต

ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นหาที่สุดมิได้ และจะเกิดทูนไว้เหนือเกล้าเหนือกระหม่อม เป็นสิริมงคลแก่ข้าพระพุทธเจ้าตลอดไป... ข้าพระพุทธเจ้า นางสาวอัจฉรา โยมสินธุ์

THE INTERVIEW

บทสัมภาษณ์ ดร. ปรียานุช ธรรมปิยา
ผู้อำนวยการศูนย์สถานศึกษาพอเพียง
มูลนิธิยุวสถิรคุณ

“พอเพียงสู่ยั่งยืน”

“...คนเราถ้าพอในความต้องการ ก็มีความโลภน้อยเมื่อมีความโลภน้อย ก็เบียดเบียนคนอื่นน้อย ถ้าทุกประเทศมีความคิด – อันนี้ไม่ใช่เศรษฐกิจ -- มีความคิดว่าทำอะไรต้องพอเพียง หมายความว่า พอประมาณ ไม่สุดโต่ง ไม่โลภอย่างมาก คนเราก็อยู่เป็นสุข. พอเพียงนี้อาจจะมีมาก อาจจะมีของหรูหราก็ได้ แต่ว่าต้องไม่ไปเบียดเบียนคนอื่น. ต้องให้พอประมาณตามอัตภาพ พูดจาก็ให้พอเพียง ทำอะไรก็พอเพียง ปฏิบัติตนก็พอเพียง ... ฉะนั้น ความพอเพียงนี้ก็แปลว่า ความพอประมาณและความมีเหตุผล...”

พระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
วันศุกร์ที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๐

หลังเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ กระแสพระราชดำรัสเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๐ ถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นแนวพระราชดำริเกี่ยวกับการพัฒนาภายใต้ชื่อ “เศรษฐกิจพอเพียง” ดังความว่า

“...ความจริงเคยพูดเสมอในที่ประชุมอย่างนี้ว่า การจะเป็นเช่นนั้นไม่สำคัญ. สำคัญที่เรามีเศรษฐกิจแบบพอมีพอกิน. แบบพอมีพอกินนั้นหมายความว่า อุ้มชูตัวเองได้ ให้มีพอเพียงกับตัวเอง. อันนี้ก็เคยบอกว่า ความพอเพียงนี้ไม่ได้หมายความว่า ทุกครอบครัวจะต้องผลิตอาหารของตัวเอง จะต้องทอผ้าใส่เอง. อย่างนั้นมันเกินไป แต่ว่าในหมู่บ้านหรือในอำเภอ จะต้องมีความพอเพียงพอสมควร. บางสิ่งบางอย่างที่ผลิตได้มากกว่าความต้องการ ก็ขายได้ แต่ขายในที่ไม่ห่างไกลเท่าไร ไม่ต้องเสียค่าขนส่งมากนัก. อย่างนี้ท่านนักเศรษฐกิจต่างๆ ก็มาบอกว่า ล้าสมัย. จริง อาจจะล้าสมัย คนอื่น

เขาต้องมีการเศรษฐกิจ ที่ต้องมีการแลกเปลี่ยน เรียกว่าเป็นเศรษฐกิจการค้า ไม่ใช่เศรษฐกิจความพอเพียง...”

เรามักจะพบว่ามีความสับสนระหว่าง “Sufficiency Economy -เศรษฐกิจพอเพียง” กับคำว่า “Self - Sufficiency - การพึ่งพาตนเองทั้งหมดโดยไม่พึ่งพาใคร” เกี่ยวกับเรื่องนี้ พระองค์ท่านได้ทรงอธิบายเมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๔๐ ว่า

“...แต่ความจริงเศรษฐกิจพอเพียงนี้ กว้างขวางกว่า Self - Sufficiency. คือ Self - Sufficiency นั้นหมายความว่า ผลิตอะไรพอที่จะใช้ไม่ต้องไปขอซื้อคนอื่น อยู่ได้ด้วยตนเอง (พึ่งพาตนเอง)...บางคนพูดว่าชอบกล. ใครจะมายั่งยืนบนขา. คนอื่นมายั่งยืนบนขาเรา เราก็โกรธ แต่ตัวเองยั่งยืนบนขาตัวเองก็ต้องเสียหลักหักล้มหรือล้มลง. อันนี้ก็เป็นความคิดที่อาจจะเพียงพอไปหน่อย. แต่ว่า เป็นตามที่เขาเรียกว่ายั่งยืนบนตัวเอง (ซึ่งแปลว่าพึ่งพาตนเอง). หมายความว่าสองขา

ของเราเนี่ย ยืนบนพื้น ให้อยู่ได้โดยไม่หกล้ม. ไม่ต้องไปขอเอื้อมขาของคนอื่นมาใช้สำหรับยืน. แต่พอเพียงนี้มีความหมายกว้างขวางยิ่งกว่านี้อีก คือคำว่า **พอก็เพียงพอ เพียงนี้ก็พอดังนั้นเอง...**”

หลังจากนั้นในปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ประธานกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ดร. สิปปนนท์ เกตุทัต ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการนำแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางพัฒนาประเทศ จึงได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิด้านเศรษฐศาสตร์และจากสาขาอื่นๆ มาร่วมกันพิจารณากลับกรองพระราชดำริ และพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เพื่อสร้างความเข้าใจต่อการพัฒนาประเทศตามแนวทางพระราชดำริอย่างถูกต้อง หลังใช้เวลา ๖ เดือน จึงได้สรุปออกมาเป็นบทความโดยใช้ชื่อว่า “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อสะท้อนพระราชดำรัสที่ว่า “อันนี้ไม่ใช่เศรษฐกิจ - มี

ความคิดว่าทำอะไรต้องพอเพียง” และเป็นบทความที่เกี่ยวกับปรัชญา ซึ่งเป็นหลักแห่งความรู้ และหลักแห่งความจริงของพระราชดำริ กล่าวคือเป็นบทความที่กล่าวถึงหลักคิดและหลักปฏิบัติในการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ

เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิได้กลั่นกรองบทความ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ออกมาแล้ว สสช. ได้ทำหนังสือถึงสำนักราชเลขาธิการ (ท่านราชเลขาธิการในขณะนั้นคือ หม่อมหลวงพีระพงศ์ เกษมศรี) เพื่อขอให้นำความกราบบังคมทูลขอพระราชทานพระบรมราชวินิจฉัย และพระบรมราชานุญาตเพื่อจะได้อัญเชิญ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ไปใช้เป็นแนวปฏิบัติ ซึ่งต่อมาก็ได้ทรงพระกรุณาปรับปรุงแก้ไขพระราชทาน และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตตามที่ขอพระมหากรุณา เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ นับได้ว่าเป็นวันเกิด “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยบทความดังกล่าวมีเนื้อความดังนี้

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนา และบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียงหมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอก และภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

ประมวลและกลั่นกรองจากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระราชทานในวโรกาสต่างๆ รวมทั้งพระราชดำรัสอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยได้รับพระบรมราชานุญาตให้นำไปเผยแพร่เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชนโดยทั่วไป

นอกจากนี้แล้ว พระองค์ท่านยังได้พระราชทานคำแปลภาษาอังกฤษของ “เศรษฐกิจพอเพียง” ในพระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๒ ไว้ว่า

“...เศรษฐกิจพอเพียง แปลว่า Sufficiency Economy ... Sufficiency Economy นี้...ไม่มีในตำราเพราะหมายความว่าเรามีความคิดใหม่ ... จะถูกจะผิดก็ช่าง – ถ้าเขาสนใจเขาก็จะสามารถที่จะไปปรับปรุง หรือไปใช้หลักการ เพื่อที่จะให้เศรษฐกิจของประเทศและของโลกพัฒนาดีขึ้น...”

ก่อนที่จะเราน้อมนำแนวพระราชดำริ “เศรษฐกิจพอเพียง” ไปใช้ให้เกิดประโยชน์นั้น เราควรที่จะศึกษาให้เข้าใจอย่างชัดเจนและถูกต้องก่อนว่า “เศรษฐกิจพอเพียง” ไม่ใช่เรื่อง “เศรษฐกิจ” แต่เป็นเรื่อง “มีความคิดว่าจะทำอะไรต้องพอเพียง” หมายถึงการใช้ชีวิตโดยยึดหลักพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี บนพื้นฐานจิตใจที่มีคุณธรรม และใช้ความรู้อย่างรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง เพื่อให้ชีวิตสมดุล และพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม – ๓ ห่วง ๒ เงื่อนไข ๔ มิติ ที่ทุกคน ทุกประเทศ สามารถนำไปใช้ใน ทุกกิจกรรม ทุกสาขาอาชีพ และทุกระดับ เพื่อให้ทุกคนสามารถอยู่อย่างพออยู่พอกินได้อย่างทั่วถึงไปอย่างต่อเนื่อง หรือที่เรียกว่าเกิดการพัฒนาที่สมดุล มั่นคง และยั่งยืน ซึ่งหากสืบค้นพระราชดำรัสที่เกี่ยวข้องกับ “พอมีพอกิน” ก็พบว่า พระองค์ท่านได้ทรงเริ่มถ่ายทอดพระราชดำริของพระองค์เกี่ยวกับการพัฒนาในโอกาสต่างๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ.

๒๕๑๗ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแก่บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในพิธีรับพระราชทานปริญญาบัตร เพื่อกระตุ้นให้บัณฑิตเกิดความสนใจ และอาจจะนำไปใช้เป็นแนวทางในการมีส่วนร่วมพัฒนาประเทศชาติ ซึ่งเป็นช่วงที่ประเทศไทยกำลังอยู่ในยุคที่เรียกว่า “ประชาธิปไตยเม่งบาน”

แนวพระราชดำริของพระองค์ท่านที่ได้พระราชทานมานั้น ได้ผ่านการกลั่นกรองและตกผลึกจากพระราชประสงค์บวรการณจริง ในการเสด็จพระราชดำเนินไปทั่วทุกพื้นที่ในประเทศไทยเพื่อพระราชทานแนวทางในการพัฒนา เพื่อช่วยแก้ปัญหาในพื้นที่อย่างสอดคล้องกับความเป็นจริงของภูมิสังคม และมาจากความสนพระราชหฤทัยในงานพัฒนาชนบท ซึ่งเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของคนส่วนใหญ่ในประเทศ รวมถึงความเข้าใจพระราชหฤทัยอย่างยิ่งของพระองค์เกี่ยวกับคนไทย สังคมไทย วัฒนธรรมการเป็นอยู่ ความคิดและความเชื่อ สภาพแวดล้อมทางภูมิประเทศ และสถานการณ์ที่เป็นไปในโลก ทั้งนี้ ก็เพื่อที่จะสร้างประโยชน์สุขให้เกิดขึ้นกับคนไทยทั้งประเทศ (ทั้งนี้ ผู้อ่านสามารถศึกษาพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทเพื่อทำความเข้าใจแนวพระราชดำริเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ อันเป็นพื้นฐานของแนวพระราชดำริ “เศรษฐกิจพอเพียง” ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๓ ที่ได้ประมวลไว้ในหนังสือ “วิกฤตเศรษฐกิจ ๒๕๔๐ กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ที่ website ของมูลนิธิยุวสถิรคุณที่ <http://www.sufficiencyeconomy.org/media/ebook.aspx> (บทสัมภาษณ์ข้างต้น อ้างอิงจากหนังสือ วิกฤตเศรษฐกิจ ๒๕๔๐ กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดย ดร. ปรียานุช ธรรมปิยา)

การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา

ตลอดการครองราชย์ ๗๐ ปี ของในหลวงรัชกาลที่ ๙ พระองค์ท่านได้พระราชทานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริจำนวน ๔,๔๔๗ โครงการ โดยอันดับที่ ๑ เป็นโครงการพัฒนาด้านแหล่งน้ำ จำนวน ๓,๐๓๑ โครงการ รองลงมาเป็นโครงการด้านสวัสดิการสังคมและการศึกษา จำนวน ๓๙๕ โครงการ รวมถึงการเสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานปริญญาบัตรให้กับผู้สำเร็จการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาด้วยพระองค์เองทุกปี ซึ่งให้เห็นว่าพระองค์ท่านให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอย่างมาก

พระราชปณิธานของพระองค์ท่านด้านการศึกษายึดโยงอยู่กับหลักของความพอเพียง ซึ่งพระองค์ท่านใช้เป็นหลักในการพัฒนาคนไทย ให้คิดเป็น รู้จักตนเอง รู้จักสถานการณ์สิ่งแวดล้อม เพื่อให้สามารถรักษาสมดุลในการดำเนินชีวิต และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลาได้อย่างมีสติ ตลอดจนใช้ปัญญาความรอบรู้ในทางที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง และส่วนรวม ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่สมดุล มั่นคง และยั่งยืน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้น้อมนำเนื้อหาเกี่ยวกับ “หลักเศรษฐกิจพอเพียง” ตามคำนิยามที่ สศช. ได้รับพระราชทานเมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร โดยในเบื้องต้นได้ระบุไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระการเรียนรู้เศรษฐกิจศาสตร์ที่กำหนดให้นักเรียนทุกระดับชั้น เมื่อ

ปฏิบัติตนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง หรือ “คิดว่าทำอะไรต้องพอเพียง พุดจาก็พอเพียง ปฏิบัติตนก็พอเพียง” ในการประพฤติและทำกิจกรรมต่างๆ ตามที่มุ่งหวังให้เกิดขึ้น จากนั้นในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ กระทรวงศึกษาธิการ สศช. และสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ได้ร่วมกันจัดทำโครงการนำร่องจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการบริหารจัดการโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในโรงเรียนที่สมัครใจจำนวน ๙ แห่ง เพื่อเรียนรู้แนวทางการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าสู่สถานศึกษาอย่างเป็นระบบ

จบการศึกษาตามหลักสูตรนี้แล้วจะต้อง “เข้าใจ และสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ”

“

เข้าใจ และสามารถ
บริหารจัดการทรัพยากร
ในการผลิตการบริโภค
การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่
อย่างจำกัดได้อย่าง
มีประสิทธิภาพและคุ้มค่า
รวมทั้งเข้าใจหลักการของ
เศรษฐกิจพอเพียง
เพื่อการดำรงชีวิต
อย่างมีดุลยภาพ

”

อย่างไรก็ตาม ในช่วงแรกนั้น ยังมีความเข้าใจที่คาดเคลื่อนและไม่ชัดเจนเกี่ยวกับ “หลักเศรษฐกิจพอเพียง” ในภาคการศึกษา โดยพิจารณาจากการจัดกิจกรรมประกวดความเรียงเกือบ ๒,๐๐๐ ชิ้น ในทุกระดับชั้นการศึกษา ภายใต้หัวข้อ “ตัวอย่างการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ที่จัดโดยคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สศช. ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ พบว่าการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อปลูกฝังหลักเศรษฐกิจพอเพียง มักจะมุ่งเน้นกิจกรรมการเกษตร การปลูกพืชผักสวนครัว และทำนาในโรงเรียน หรือกิจกรรมประหยัดและการออมเป็นส่วนมาก แต่ไม่ได้มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดและ

เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในเดือนกันยายนปี พ.ศ. ๒๕๔๙ รัฐบาลได้ประกาศให้ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นนโยบายหลักของประเทศ และสศช. ได้น้อมนำ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง ทำให้หน่วยงานภาคการศึกษา และสถานศึกษาตื่นตัวสนใจที่จะจัดการเรียนรู้เพื่อปลูกฝังให้กับผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษา โดยคณะทำงานขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาได้จัดทำตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๔๙

แผนการศึกษาแห่งชาติจึงได้น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นปรัชญาในการจัดการศึกษาชาติ และมีพัฒนาการด้านการศึกษาที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ หลักสูตรการศึกษาชาติทุกระดับได้บรรจุหลักเศรษฐกิจพอเพียงไว้ในหลักสูตร เช่น หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนด ๑ ใน ๕ เป้าหมายของหลักสูตร

คือ การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มีวินัย และปฏิบัติตามหลักธรรม ของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตน นับถือ **ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง** และได้กำหนดให้คุณลักษณะ **“อยู่อย่างพอเพียง”** เป็นจุดเน้นคุณภาพ ผู้เรียน ทำให้เยาวชนในโรงเรียนระดับ ชั้นพื้นฐานจำนวนกว่า ๓๔,๐๐๐ แห่ง ทั่วประเทศ ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ได้เรียนรู้ด้วยการคิดพิจารณา และการปฏิบัติจริง จนกระทั่งเข้าใจ เห็นคุณค่า และดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

อย่างไรก็ดี การจัดการศึกษาเพื่อปลูกฝังค่านิยมและบ่มเพาะอุปนิสัยให้สัมฤทธิ์ผลนั้น นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแล้ว จำเป็นต้องมี**สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้** ซึ่งรวมถึงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ วัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันของสังคม และแบบอย่างที่ดีในทางปฏิบัติ กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงริเริ่มที่จะผลักดันให้ผู้บริหาร และครูนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักคิด และหลักปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ และทุกกิจกรรมในสถานศึกษา ที่เรียกว่า Whole School Approach และในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้ทดลองนำร่องประเมินสถานศึกษาที่จัดการศึกษาโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินเป็น **“สถานศึกษาพอเพียง”** จำนวน ๑๓๕ แห่ง จนนำมาสู่การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาอย่างเป็นระบบในเวลาต่อมา

ในระยะแรกของการขับเคลื่อนสถานศึกษาพอเพียงนั้น ได้มีสถานศึกษา

พอเพียงหลายแห่งที่มีความประสงค์จะพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และมีศักยภาพที่จะเป็นพี่เลี้ยงให้กับสถานศึกษาอื่นๆ ในการพัฒนาไปสู่สถานศึกษาพอเพียง ซึ่งมูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ ได้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษาพอเพียงเหล่านี้ โดยร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ และดำเนินการโดยเน้นความสมัครใจ การถอดบทเรียน และการสร้างเครือข่ายผ่านตลาดนัดวิชาการ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลังจากที่มีการดำเนินการระยะหนึ่ง ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ร่วมกับหลายหน่วยงานนำร่องประเมินจำนวน ๑๓ โรงเรียนให้เป็น “ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา”

ศูนย์สถานศึกษาพอเพียง มูลนิธิยุวสถิรคุณ ก่อตั้งขึ้นเมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๕๗ มีวัตถุประสงค์หลักของการดำเนินงาน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถานศึกษาพอเพียงให้สามารถเป็นแบบอย่างได้อย่างยั่งยืน และพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนาตามแนวทางพระราชดำริ หลักการทรงงาน และการปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มเป้าหมายเด็กและเยาวชน รวมถึงการสนับสนุนภาคีเครือข่ายในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา จนเห็นผลที่**คุณภาพของผู้เรียนในการเป็นพลเมืองดีที่มีหลักคิด และสติปัญญา ทักษะ ความสามารถ** ที่ช่วยให้เกิดการ**พัฒนาอย่างยั่งยืน**ในชุมชน สังคม และประเทศชาติต่อไป

ศูนย์สถานศึกษาพอเพียงได้พัฒนาให้เกิดสถานศึกษาพอเพียงที่มีผลการ

ปฏิบัติที่เป็นเลิศ ที่สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบริหารสถานศึกษา และการจัดการศึกษาในทุกมิติ และขยายผลสู่ผู้ปกครอง และชุมชน ให้ปฏิบัติตาม และพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จนถึงปัจจุบัน มีสถานศึกษาที่เป็นศูนย์การเรียนรู้ จำนวน ๑๒๑ แห่ง และสถานศึกษาพอเพียงที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ จำนวน ๑๓๖ แห่ง ที่มีความเข้มแข็งกระจายอยู่ทุกภูมิภาค เป็นแกนนำในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาอื่น จนเกิดเป็นสถานศึกษาพอเพียงทั่วประเทศ จำนวน ๒๑,๑๒๖ โรงเรียน

เมื่อพิจารณาผลสำเร็จของการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ส่งไปถึงตัวของนักเรียนโดยเฉพาะการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาอุปนิสัย และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็ก ให้เป็นคนดีมีทักษะชีวิตควบคู่ไปกับเรื่องทางวิชาการ ซึ่งเราได้ทำงานวิจัยเพื่อประเมินผลความสำเร็จของการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหลากหลายมิติ ในที่นี้จะขอกล่าวถึงผลสำเร็จโดยสรุปด้านคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งพบว่าผู้เรียนของสถานศึกษาที่อยู่ในโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ และสถานศึกษาพอเพียงที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ มีค่าเฉลี่ยในด้านสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในระดับที่สูงกว่านักเรียนในโรงเรียนทั่วไป นำไปสู่ผลการเรียนที่ดีขึ้น และความพึงพอใจของผู้ปกครอง ชุมชน ในระดับที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยทั้งประเทศ ซึ่งผู้สนใจสามารถศึกษารายละเอียดผลการประเมินฉบับเต็มได้จากเอกสาร **“ภาพความ**

สำเร็จของการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดย ดร. ศาลินา บุญเกื้อ และ ดร. นันทกาญจน์ ชินประหัชชัฐ์ (<http://www.sufficiencyeconomy.org/elctfl/media/file-2770.pdf?day=636144188738958265>)

“
คุณภาพของผู้เรียน
ในการเป็นพลเมืองดี
ที่มีหลักคิด และสติปัญญา
ทักษะ ความสามารถ
ที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนา
อย่างยั่งยืนในชุมชน
สังคม และประเทศชาติ
ต่อไป
”

การพัฒนาอย่างยั่งยืนเป็นหัวข้อที่ทั่วโลกให้ความสำคัญ สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตหรือการพัฒนาประเทศชาติ และเป็นหลักคิด (Philosophy) ที่พัฒนาคนให้คิดเป็น (human development) ในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ หรือ United Nations Development Program (UNDP) เริ่มสนใจและศึกษาอย่างจริงจังเกี่ยวกับ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และองค์การสหประชาชาติ โดยนายโคฟี อันนัน เลขาธิการสหประชาชาติ ณ ขณะนั้น ได้ทูลเกล้าฯ ถวายรางวัล “ความสำเร็จสูงสุดด้านการพัฒนามนุษย์” แต่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ พร้อมคำกล่าวประกาศราชสดุดีที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการพัฒนาที่ยั่งยืนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงว่าเป็น “แนวทางการพัฒนาที่เน้นความ

พอประมาณ การบริโภคด้วยสำนึกในคุณธรรม ความรับผิดชอบอย่างเป็นเหตุเป็นผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวดีพอที่จะต้านทานและลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงต่างๆ” และต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ UNDP ได้จัดทำหนังสือ Thailand National Human Development Report 2007 (NHDR 2007) หรือ รายงานการพัฒนามนุษย์ของประเทศไทยปี พ.ศ. ๒๕๕๗ และได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศที่ได้รับการยกย่องโดยทั่วไปว่าประสบความสำเร็จอย่างสูง นอกจากนี้ยังมีบทความจากนิตยสารและหนังสือพิมพ์ชั้นนำของต่างประเทศ เช่น นิตยสาร Forbes และหนังสือพิมพ์ The New York Times และ The Washington Post ที่ชื่นชมหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งผู้สนใจสามารถอ่านบทความฉบับเต็มได้ที่ www.tsdf.or.th

ในภาพที่ใหญ่กว่าประเทศไทย การมุ่งเน้นพัฒนาในรูปแบบของทุนนิยมส่งผลให้โลกกำลังเผชิญกับความไม่สมดุลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ฉะนั้นในช่วงที่ประเทศไทยเป็นประธานกลุ่มประเทศ G77 (กลุ่มประเทศกำลังพัฒนา) ก็ได้มีความพยายามที่สืบสานพระราชปณิธานด้วยการเผยแพร่ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ออกสู่สายตาชาวโลก และผลักดันให้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางหนึ่งในการที่จะทำให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสหประชาชาติ โดยมุ่งให้การพัฒนาทุกระดับมีความสมดุลและมั่นคงพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ทั้ง ๔ มิติ คือ วัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ด้วยการดำเนินวิถีชีวิตแบบพอเพียงคือ ทำอย่างพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน โดยมีพื้นฐานของการใช้คุณธรรมนำความรู้

“...งานด้านการศึกษาเป็นงานสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของชาติ เพราะความเจริญและความเสื่อมของชาตินั้น ขึ้นกับการศึกษาของพลเมืองเป็นข้อใหญ่ จึงต้องจัดการศึกษาให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น...”

พระบรมราชาเฑาะพของ
พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอุมิพลอดุลยเดช
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณวิทยาลัยการศึกษาประสานมิตร เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๑๒

“...ทุกสิ่งทุกอย่าง ที่เกิดที่เป็นอยู่แก่เราในวันนี้ ย่อมมีต้นเรื่องมาก่อน ต้นเรื่องนั้นคือ เหตุ สิ่งที่ได้รับคือ ผล และผลที่ท่านมีความรู้ยู่ขณะนี้ จะเป็นเหตุให้เกิดผลอย่างอื่นต่อไปอีก คือ ทำให้สามารถใช้ความรู้ที่มีอยู่ ทำงานที่ต้องการได้ แล้วการทำงานของท่าน ก็จะเป็นเหตุให้เกิดผลอื่น ๆ ต่อเนื่องกันไปอีกไม่หยุดยั้ง ดังนั้น ที่พูดกันว่า ให้พิจารณาเหตุผลให้ดีนั้น กล่าวอีกนัยหนึ่ง ก็คือ ให้พิจารณาการกระทำหรือกรรมของตนให้ดีนั่นเอง คนเราโดยมากมักนึกว่า อนาคตจะเป็นอย่างไร เราทราบไม่ได้ แต่ที่จริงเราย่อมจะทราบได้บ้างเหมือนกัน เพราะอนาคต ก็คือ ผลของการกระทำในปัจจุบัน...”

พระบรมราชาเฑาะพของ
พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอุมิพลอดุลยเดช
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๑๙

“... การใช้จ่ายอย่างประหยัดนั้น จะเป็นหลักประกันความสมบูรณ์พูนสุขของผู้ประหยัดเองและครอบครัว ช่วยป้องกันความขาดแคลนในวันข้างหน้า การประหยัดดังกล่าวนี้จะมีผลดีไม่เฉพาะแก่ผู้ประหยัดเท่านั้น ยังเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติด้วย...”

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอุมิพลอดุลยเดช เนื่องในโอกาสปีใหม่ เมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๐๒

“...มีเงินเดือนเท่าไร จะต้องใช้ภายในเงินเดือน... การทำเช่นนี้ เท่ากับเป็นการกู้เงิน การกู้เงินนี้นำมาใช้ในสิ่งที่ไม่เป็นรายได้นั้น ไม่ดี อันนี้เป็นข้อสำคัญ เพราะว่าถ้ากู้เงินและทำให้มีรายได้ ก็เท่ากับ จะใช้หนี้ได้ ไม่ต้องติดหนี้ ไม่ต้องเดือดร้อน ไม่ต้องเสียเกียรติอันนี้ เป็นสิ่งที่จะต้องสอนว่า กู้เงิน เงินนั้นจะต้องเกิดประโยชน์ มิใช่กู้สำหรับไปเล่น ไปทำอะไรที่ไม่เกิดประโยชน์...”

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอุมิพลอดุลยเดช เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๐

ศาสตร์พระราชากับวิชาชีพนักวางแผนการเงิน

รู้จักกับมูลนิธิยุวสถิรคุณ และศูนย์สถานศึกษาพอเพียง

มูลนิธิยุวสถิรคุณ (มยส.) จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๗ ด้วยความมุ่งมั่นที่จะสนองพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ท่านองคมนตรี นพ. เกษม วัฒนชัย ในฐานะประธานมูลนิธิฯ ได้เล็งจุดเริ่มต้นของมูลนิธิยุวสถิรคุณ ว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ทรงมีพระราชกระแสรับสั่งพระราชทานแก่คณะองคมนตรีในด้านพัฒนาการศึกษาในลักษณะว่า

ให้ครูรักเด็ก ให้เด็กรักครู

สอนให้เด็กให้มีน้ำใจต่อเพื่อน ไม่ให้แข่งขันกัน แต่ให้แข่งกับตัวเอง และให้เด็กที่เก่งกว่าสอนเพื่อนที่ช้ากว่า

ให้ครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนทำร่วมกัน เพื่อให้เห็นคุณค่าของความสามัคคี

ด้วยพระราชกระแสรับสั่งดังกล่าว จึงเกิดมูลนิธิยุวสถิรคุณ ขึ้นด้วยเป้าประสงค์ “ร่วมสร้างคนดีให้บ้านเมือง” และในการสร้างคนดีมูลนิธิฯ ได้ดำเนินงานผ่านหน่วยงานในมูลนิธิ ๓ ศูนย์ด้วยกัน คือ ศูนย์สถานศึกษาพอเพียง ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม และศูนย์จิตวิทยาการศึกษา

ศูนย์สถานศึกษาพอเพียง หรือ ศสพ. เริ่มดำเนินงานอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๗ เพื่อขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ พระราชทานแก่ประชาชนคนไทยเมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ โดย ศสพ. มุ่งหวังให้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ปศพพ.) ได้อยู่ในวิถีชีวิต เป็นหลักคิด หลักปฏิบัติของเยาวชน โดยทำงานผ่านสถานศึกษาโดยเฉพะอย่างยิ่งเยาวชนในระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับอาชีววะ เป็นต้น เพื่อให้นักเรียนมีความเข้มแข็ง สามารถปรับตัวรับมือกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคตได้

งานของ ศสพ. มีดร. ปรียานุช ธรรมปิยา เป็นผู้อำนวยการ ทำงานขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาอย่างต่อเนื่องกว่า ๑๗ ปี ปัจจุบัน มีโรงเรียนแบบอย่างที่ตั้งอยู่ในระดับศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา (ศร.) จำนวน ๑๒๑ โรงเรียน โรงเรียนในระดับสถานศึกษาพอเพียงที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศระดับประเทศ (Best Practices :BP) อีกจำนวน ๑๓๖ โรงเรียน และโรงเรียนพอเพียงอีกกว่า ๒๑,๑๒๖ โรงเรียน จากกว่า ๔๐,๐๐๐ โรงเรียนที่กระจายอยู่ทั่วประเทศ โดย ศสพ. สนับสนุนกระทรวงศึกษาธิการในการขับเคลื่อน ปศพพ. สู่สถานศึกษามาอย่างต่อเนื่อง

ศาสตร์พระราชาคืออะไร

คำว่า “ศาสตร์พระราชา” จากหนังสือพระมหากษัตริย์นักพัฒนาเพื่อประโยชน์สุขสู่ปวงประชา พ.ศ. ๒๕๕๔ หน้า ๒๘-๒๙ ระบุว่า สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชดำรัสว่า ศาสตร์พระราชาคือศาสตร์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งเป้าหมายในการพัฒนาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวคือ “... เพื่อปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของคน โดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ให้คนมีความสุข โดยต้องคำนึงถึงเรื่องสภาพภูมิศาสตร์ ความเชื่อทางศาสนา เชื้อชาติ และภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม แม้วิธีการจะมีหลากหลาย แต่ที่สำคัญคือนักพัฒนาจะต้องมีความรัก ความห่วงใย ความรับผิดชอบ และความเคารพในเพื่อนมนุษย์ จะเห็นได้ว่าการพัฒนาเกี่ยวข้องกับมนุษยชาติและเป็นเรื่องของจิตใจ”

จะเห็นได้ว่าศาสตร์พระราชาคือเรื่องของการพัฒนาศักยภาพคนให้มีกรอบความคิด (mindset) และจิตสำนึกที่ดี ถูกต้อง เหมาะสม มีกระบวนการคิดที่ต้องมีการศึกษาเรียนรู้อยู่เสมอ โดยการผสมผสานทั้งความรู้ที่เป็นสากล และความรู้ที่มาจากภูมิปัญญาพื้นบ้าน และต้องใช้หลักคุณธรรม ประกอบกับหลักความพอเหมาะพอดี มีหลักคิดตามเหตุและผล (logical thinking) เป็นการคิดเชิงเหตุและผลตามหลัก ปศพพ. เห็นคุณค่าของตนเองโดยมองประโยชน์ระยะยาวที่ยั่งยืน มีเป้าหมายของการกระทำที่ชัดเจน มีการวางแผนการทำงานที่ดีซึ่งรวมถึงแผนการเงินคือ ทำอะไรก็ให้ประหยัดสุด ได้ประโยชน์สูง แก้ไขปัญหาอย่างตรงจุดพึ่งพาตนเองได้ และส่งผลให้มีความสุขไม่เฉพาะกับผู้ทำหรือภายในครอบครัว แต่ส่งผลถึงชุมชนและประเทศชาติด้วย

จากโครงการพระราชดำริต่างๆ พระองค์เสด็จพระราชดำเนินลงพื้นที่เพื่อศึกษาและเพื่อเข้าใจในข้อเท็จจริงต่างๆ ให้ถ่องแท้คือ รู้ให้จริง เพื่อเข้าถึงปัญหา และสามารถบอกได้อย่างถูกต้องชัดเจนว่า ปัญหาคืออะไร ความต้องการที่แท้จริงของผู้ที่เกี่ยวข้องนั้นคืออะไร มีทางเลือกใดและวิธีการใดที่จะแก้ไขได้ตรงจุด ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ทรงทำให้พสกนิกรในพระองค์เห็นมาตลอด สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถก็ทรงใช้หลักการเช่นเดียวกันนี้ ดังที่เราเห็นและสัมผัสได้จากภาพที่สมเด็จพระบรมราชินีนาถประทับ ทรงหยิบผ้าไหมมาทอดพระเนตรทีละชิ้นๆ แล้ว มีพระราชกระแสรับสั่งกับชาวบ้านว่า ชิ้นนี้ดี ชิ้นนี้ยังไม่ดี และทรงแนะนำว่าควรจะทำอย่างไรต่อไปจึงจะพัฒนาคุณภาพของผ้าให้ดีขึ้นเรื่อยๆ ทำให้ปัจจุบันเรามีผ้าไหมไทยที่สวยงามและเชิดหน้าชูตาประเทศไทยเสมอมา วิธีการนี้อาจเรียกว่าเป็นศาสตร์พระราชานี้ก็ได้เช่นกัน

นอกจากนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ยังพระราชทานพระราชดำรัส พระบรมราโชวาท และหลักในการดำรงตนเป็นคนดีของสังคมในโอกาสต่างๆ ใครที่น้อมนำคำสอนของพระองค์ท่านมาใช้เป็นเข็มทิศนำทางชีวิตและการดำเนินชีวิตแล้ว เชื่อได้ว่าจะประสบแต่ความสุขในชีวิตแน่นอน

โดยสรุป ศาสตร์พระราชานี้ที่กล่าวนี้ ประกอบด้วย ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักการทรงงานที่พระองค์ทรงเป็นแบบอย่างให้เห็นในโครงการตามพระราชดำริจำนวน ๔,๕๙๖ โครงการ และคำสอนของพระองค์ตลอดระยะเวลากว่า ๗๐ ปีที่ทรงครองราชย์ พระองค์จึงทรงเป็น “ผู้นำ” ของศาสตร์ทุกศาสตร์ ดังคำแช่ชองจากนานาประเทศ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับนักวางแผนการเงิน

ที่ผ่านมา คนส่วนหนึ่งมีความเข้าใจไม่ถูกต้องว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็นเรื่องของเกษตรกรรม เป็นเรื่องของคนในชนบท ถ้าใช้เศรษฐกิจพอเพียงแล้วต้องอดจนท้องกิว ผู้ที่อยู่ในเมืองไม่จำเป็นต้องรู้และไม่สามารถนำมาปรับใช้ได้ ยิ่งเรื่องในตลาดเงินตลาดทุน หรือเรื่องการบริหารจัดการธุรกิจแล้วเรียกได้ว่าเป็นเรื่องคนละฝั่งคนละฝากันเลยทีเดียวดีกว่าได้ว่า ๓ หัวง ๒ เงื่อนไข คือ พอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน บนเงื่อนไขความรู้ คุณธรรมเท่านั้น ไม่ได้มีความเข้าใจลึกซึ้งหรือไม่ได้นำมาปรับใช้อย่างจริงจัง

ที่ถูกต้องแล้ว “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นหลักคิด หลักปฏิบัติ เป็นการบริหารจัดการชีวิตแบบทางสายกลางที่แต่ละคนสามารถนำมาประยุกต์ใช้ตามสถานภาพและอัตภาพของตน ไม่ใช่สูตรสำเร็จ ไม่ตายตัว อีกทั้งเป็นแนวทางที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับทั้งระดับชุมชน ระดับองค์กร ระดับประเทศ และหน่วยงานในระดับโลก เป็นทางสายกลางที่จะให้เกิดสมดุลท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงที่นับวันจะยิ่งรุนแรงและรวดเร็ว

องค์ประกอบหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ ๒ เงื่อนไข ๓ ห่วง ๔ มิติ กล่าวคือ เงื่อนไขประกอบด้วยต้องมีความรู้ และรอบรู้ด้วยความระมัดระวัง และต้องมี **คุณธรรม** ได้แก่ ความเพียร ความอดทน ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน มีความจริงใจ มีความรักในเพื่อนมนุษย์ ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น และไม่โลภ โดยมีกระบวนการของความพอเพียง ๓ ประการด้วยกัน คือ **ความพอดี พอประมาณ** ไม่สุดโต่ง เป็นหลักการที่ผู้ให้แต่ละคนต้องใช้วิจารณญาณของตนเอง **ตามเหตุและผล** ในสถานการณ์ และข้อมูลที่เป็นจริง และ **มีภูมิคุ้มกัน** โดยบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม ไม่ปล่อยให้ปัญหาเกิดก่อน แล้วจึงมาแก้ในภายหลัง ไม่ถึงผลเลิศจนเกินไป แต่มีการเตรียมรับมือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงที่ไม่คาดคิดเกิดขึ้น และผลจากการใช้หลัก ๒ เงื่อนไข และ ๓ หลักการของความพอเพียง จะส่งผลให้เกิดสมดุลใน ๔ มิติคือ ด้านวัตถุหรือเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านวัฒนธรรม ซึ่งในกลุ่มของโรงเรียนพอเพียงรู้จักกันใน **หลัก ๒ - ๓ - ๔**

ซึ่งในกลไกการทำงาน สมาคมนักวางแผนการเงินไทยได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นที่เปรียบร้อยแล้ว กล่าวคือ ก่อนปฏิบัติงาน นักวางแผนการเงินต้องมีความรู้ด้านการจัดการการเงินส่วนบุคคล

บุคคล อย่างน้อยที่สุดจะต้องผ่านหลักสูตรการอบรมที่สมาคมฯ กำหนดและต้องหมั่นติดตามหาความรู้ใหม่ๆ และติดตามสถานการณ์ที่อาจกระทบต่อแผนการเงินที่ได้จัดเตรียมร่วมกับผู้รับคำปรึกษา และใช้ปัญญาต่อสู้กับความผันผวนที่เกิดขึ้น ต้องยึดหลักคุณธรรมคือ ทั้งจรรยาบรรณในวิชาชีพและเสนอแนะให้ผู้รับคำปรึกษาทำในสิ่งที่ถูกต้อง ปฏิบัติตามกฎหมายกติกาอย่างเคร่งครัด ไม่เอาเปรียบผู้อื่น มีความรักความเข้าใจและความจริงใจต่อผู้รับคำปรึกษาในฐานะที่เป็นเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ในการร่วมจัดทำแผนการเงินนั้น นักวางแผนการเงินต้องใช้ดุลพินิจในการจัดทำแผนการเงินที่ **พอเหมาะ พอดี** คือ แผนการเงินของผู้รับคำปรึกษามีความเสี่ยงพอเหมาะพอดีกับความเสี่ยงที่ผู้รับคำปรึกษายอมรับได้ จำนวนผู้รับคำปรึกษาจะต้องพอเหมาะพอดี ไม่มากจนเกินความสามารถและเวลาที่นักวางแผนการเงินมี ขณะเดียวกันก็ไม่น้อยเกินไปจนตนเองอยู่ไม่ได้ การทำแผนการเงินต้องไม่ถึงผลเลิศจนเกินไป นักวางแผนการเงินต้องมั่นใจและร่วมให้กำลังใจแก่ผู้รับคำปรึกษาให้สามารถดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการเงินและอาจรวมถึงเป้าหมายชีวิตตามที่ได้ร่วมกันกำหนด โดยแผนการเงินนั้นเป็นไปตาม **เหตุและผล** ตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ไม่ใช่อารมณ์หรือความรู้สึกส่วนตัวตัดสิน ใช้ข้อมูลของผู้รับคำปรึกษาอย่างครบถ้วนและตามอัตภาพของผู้รับคำปรึกษา มีการให้ความรู้ที่ถูกต้องเหมาะสมในการจัดทำแผนการเงิน เก็บรวบรวมข้อมูลจากการพบปะพูดคุยเหมือนญาติสนิท มีความเข้าใจและเข้าถึงความต้องการที่แท้จริง วิเคราะห์เป้าหมายชีวิต เป้าหมายทางการเงินจากข้อมูลเงินออม รายรับ รายจ่าย เป้าหมายการออมในแต่ละจังหวัดชีวิต รวมถึงเป้าหมายเกษียณก่อนจัดทำแผนการเงินและให้กำลังใจเพื่อให้บรรลุผล **มีการบริหารความเสี่ยง** อย่างเหมาะสม คือ มีการกระจายความเสี่ยงการลงทุนในทรัพย์สินประเภทต่างๆ อย่างเหมาะสม มีแผนสอง แผนสำรองรับ และเลิกตัดสินใจได้ทันเวลาเมื่อเกิดความผันผวนทางเศรษฐกิจและการเงินที่มีนัยสำคัญ เช่นเดียวกับที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ทรงให้เกษตรกรกระจายความเสี่ยง ไม่ปลูกพืชเชิงเดี่ยว แต่ให้ปลูกพืชหลากหลายเพื่อให้มีกระแสรายรับตลอดทั้งปี

ในด้านผลลัพธ์ที่นักวางแผนการเงิน คือ เป็นผู้สร้าง **สมดุลใน ๔ มิติตาม ปศพพ.** มิติแรกคือ **ผู้รับคำปรึกษามีการออมและมีความมั่นคงในชีวิต** มีคุณภาพชีวิตดี มีชีวิตที่ปกติสุข ปลอดภัย มีเงินออม มีสุขภาพกายใจที่แข็งแรง ผู้รับคำปรึกษามีโอกาสได้ร่วมพัฒนาเรียนรู้และลงมือปฏิบัติตามแผนการเงิน ตามเป้าหมายและอัตภาพของแต่ละคน ฟังพาดตนเองได้โดยไม่เป็นภาระแก่ลูกหลาน และสังคมโดยรวม เป็นแบบอย่างการรู้จักเก็บออม ไม่เบียดเบียนตนเองหรือเอาเปรียบผู้อื่น ใน **มิติของสังคม** มีการเอื้ออาทรและแบ่งปันกัน ด้วยนักวางแผนการเงินมีการรวมตัวกันเป็นสมาคม มีการช่วยเหลือเกื้อกูลและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันเพื่อประโยชน์ในการสร้างแผนการเงินคุณภาพ มีการรวมตัวกันทำกิจกรรมทางสังคมที่มีผลเชิงประจักษ์ เช่น “โครงการครูพอเพียง ปลอดภัยชีวิตสมดุล” ที่ร่วมกับ ศสพ. มยส. ซึ่งส่งผลให้เกิดการตื่นตัวในการจัดการทางการเงินในกลุ่มวิชาชีพครูและยังจะส่งผลต่อเนื่องสู่เยาวชนให้มีการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนทักษะการเงินโดยเริ่มจาก ศรร. และขยายไปยังโรงเรียนพอเพียงและในสถานศึกษาอื่นๆ อย่างจริงจังและต่อเนื่องต่อไป เป็นแรงกระตุ้นให้เกิดสังคมแห่ง

การรู้ชอบ รู้หา รู้ใช้ รู้จ่ายตามความจำเป็น เกิดความมั่นคงทางการเงิน การเผยแพร่ทักษะการเงินขั้นพื้นฐานที่จำเป็นนี้ จะมีส่วนช่วยลดปัญหาสังคม ปัญหาครอบครัว ปัญหาอาชญากรรมให้ลดน้อยลง งบประมาณในการดูแลสังคมในส่วนนี้สามารถนำไปใช้เพื่อสร้างสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานอื่นๆ ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมในเรื่องความยากจน เกิดพัฒนาการด้านสุขอนามัยและด้านการศึกษา เป็นการสร้างคนคุณภาพ ให้สามารถตัดสินใจเลือกสิ่งๆ ที่ถูกต้องและจำเป็นที่แท้จริง สำหรับมิติที่สามคือ **มิติสิ่งแวดล้อม** ที่สะอาด ปลอดภัย ทั้งสิ่งแวดล้อมทางสังคมและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ โดยเชื่อมโยงกับธุรกิจอุตสาหกรรมที่มีปรัชญาธุรกิจอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นรูปธรรมและจริงจัง มิติสุดท้ายคือ **มิติวัฒนธรรม** ส่งเสริมให้คนในสังคมเห็นความสำคัญและคุณค่าของการสร้างเสริมนิสัยรู้จักเก็บออม เกิดทักษะการบริหารการเงินตามหลักคิดของความพอเพียง และพัฒนาเป็นวัฒนธรรมการออมของประเทศ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศให้มั่นคงยั่งยืน

หลักการทรงงาน ๒๓ ข้อ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชการที่ ๙ ทรงยึดหลักทางสายกลางที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในแต่ละท้องถิ่น สามารถปฏิบัติได้จริง ด้วยความละเอียดรอบคอบ และคิดค้นแนวทางการพัฒนาเพื่อมุ่งประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนและประเทศชาติ จากหนังสือเล่มน้อยของสำนักงาน กปร. นักวางแผนการเงินสามารถน้อมนำบางเรื่องบางข้อจากทั้งหมด ๒๓ ข้อ มาปรับใช้ได้ดังนี้

1. **ศึกษาข้อมูลรายละเอียดอย่างเป็นระบบ** ดังเช่นการประมวลข้อมูลอย่างรอบด้าน รวมทั้งนิสัยใจคอและธรรมชาติของผู้รับคำปรึกษา
2. **ต้องระเบิดจากข้างในคือ** ชี้ให้เห็นประโยชน์และสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง สร้างความเข้มแข็งให้แก่ผู้ที่เราจะไปพัฒนาหรือให้คำปรึกษา ให้เขามีความรู้ มีโอกาสสร้างความพร้อม ได้เตรียมตัวหรือตั้งตัวเสียก่อน
3. **แก้ปัญหาที่จุดเล็กคือ** การมองสถานการณ์ในภาพรวม (macro) ก่อนเสมอ แต่การแก้ปัญหา ให้เริ่มที่จุดเล็กๆ (micro) คือแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่คนมักมองข้าม เช่น คนมักบ่นว่าไม่มีเงินเหลือออมนเลย ก็ต้องเริ่มจากการจดรายรับรายจ่ายเพื่อจะได้รู้ว่าใช้เงินไปกับอะไรบ้าง จำเป็นต้องใช้หรือแค่อยากได้ ก็จะสามารถจัดสรรเงินออมได้ตามที่ต้องการ หรือหักเงินออมไว้ก่อนใช้จ่าย เป็นต้น
4. **ทำตามลำดับขั้นคือ** เริ่มต้นจากสิ่งที่จำเป็นที่สุดก่อนเสมอ เช่น การพัฒนาประเทศต้องสร้างพื้นฐานคือ ความพอมี พอกิน พอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่ก่อน ใช้วิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เมื่อพื้นฐานมั่นคงแล้ว จึงค่อยสร้างเสริมความเจริญและฐานะเศรษฐกิจในขั้นที่สูงขึ้นในลำดับต่อไป
5. **ภูมิสังคมคือ** การคำนึงถึงสภาพภูมิประเทศ สังคมวิทยา ได้แก่ นิสัยใจคอของคน ความเชื่อความศรัทธา ตลอดจนวัฒนธรรม ประเพณีในแต่ละท้องถิ่น ที่มีความแตกต่างกัน

6. **องค์รวม (Holistic)** คือ มองอย่างครบวงจร ตั้งแต่การพิจารณาค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาที่เกิดขึ้น และแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เชื่อมโยงกัน
7. **ไม่ติดตำราคือ** การไม่ยึดติดกับวิชาการและเทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่ที่แท้จริงของสังคมนั้นๆ โดยควรพิจารณาปรับใช้ตามสภาพทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสภาพของสังคมวิทยา
8. **ประหยัด เรียบง่าย** ได้ประโยชน์สูงสุด
9. **ทำให้ง่าย (Simplicity)** คือ ทำสิ่งที่ซับซ้อนให้ง่ายแก่ความเข้าใจ ไม่ยุ่งยากซับซ้อนด้วยการใช้กฎธรรมชาติเป็นแนวทาง
10. **สร้างการมีส่วนร่วม** พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ มักจะทรงมีพระราชปฏิสันถารกับประชาชนในท้องถิ่นที่จะเข้าไปแก้ไขปัญหา เพื่อทราบความคิดเห็นหรือความต้องการที่แท้จริง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การทำประชาพิจารณ์นั่นเอง
11. **คำนึงประโยชน์ส่วนรวมเสมอ** และในการดำเนินการใดๆ ต้องไม่มีความขัดแย้งเชิงผลประโยชน์เกิดขึ้นเพราะจะนำไปสู่ความไม่ไว้วางใจ
12. **รวมบริการไว้ที่จุดเดียวคือ** รูปแบบของการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จ (one stop service) มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การให้บริการเร็วขึ้น ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายของทั้งนักวางแผนการเงินและผู้รับคำปรึกษา
13. **ใช้ธรรมชาติช่วยธรรมชาติ** ดังพระราชดำริ “การปลูกป่าโดยไม่ต้องปลูก” ตามหลักการฟื้นฟูสภาพป่าด้วยวิถีธรรมชาติ (natural reforestation) “การปลูกป่าสามอย่างได้ประโยชน์สี่อย่าง” คือปลูกไม้ผล ปลูกป่า ใช้ไม้หรือไม้เศรษฐกิจและป่าสำหรับใช้เป็นไม้ฟืน แต่ได้ประโยชน์ช่วยรักษาความชุ่มชื้นให้แก่พื้นดิน

14. **ใช้ธรรมปราบอธรรม** คือ การใช้ความเป็นไปแห่งธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของธรรมชาติมาเป็นหลักการ เช่น นำน้ำดีขับไล่น้ำเสียตามจังหวะการขึ้นลงของน้ำ การบำบัดน้ำเสียโดยผักตบชวาในด้านตลาดการเงิน คือ การไม่ทำสังกรรมกับคนไม่สุจริต
15. **ปลูกป่าในใจคน** คือ การสร้างจิตสำนึกให้รู้ค่าของการออม และการใช้ทรัพยากรต่างๆ อย่างคุ้มค่า ดังที่พระองค์ทรงสอนทุกๆ คนให้รู้จักการบริหารจัดการ รักผืนป่า รักแผ่นดินไทย
16. **ขาดทุนคือกำไร** (our loss is our gain) พระราชดำรัสที่ว่า “...การเสียคือการได้ ประเทศชาติจะก้าวหน้า และการที่คนอยู่ดีมีสุขนั้นเป็นการนับที่เป็นมูลค่าเงินไม่ได้...” การให้และการเสียสละ เป็นการกระทำอันเป็นผลกำไรคือ ความอยู่ดีมีสุขของราษฎร หากจะอนุমানได้กับการลงทุนในงานพัฒนางานวิจัยต่างๆ ที่ต้องเริ่มจากการทุ่มเทกำลังความคิด กำลังกาย กำลังใจแม้แต่กำลังเงินก่อนที่จะพบกับนวัตกรรมที่ทำให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพดีขึ้น หรือมีการใช้ทรัพยากรต่างๆ ที่คุ้มค่ามากขึ้น
17. **การพึ่งตนเอง** ดังพระราชดำรัสที่ว่า “การช่วยเหลือสนับสนุนประชาชนในการประกอบอาชีพและตั้งตัวให้มีความพอกินพอใช้ก่อนอื่นเป็นสิ่งสำคัญยิ่งยวด เพราะผู้มีอาชีพและมีฐานะเพียงพอที่จะพึ่งพาตนเองได้ย่อมสามารถสร้างความเจริญในลำดับสูงขึ้นต่อไป...”
18. **พออยู่พอกิน** จากการที่เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมประชาชนทุกหมู่เหล่า ทำให้ทรงเข้าใจพระราชหฤทัยในสภาพปัญหาที่พบอย่างลึกซึ้งว่ามีสาเหตุมากมายที่ราษฎรตกอยู่ในภาวะทุกข์เข็ญ จึงพระราชทานความช่วยเหลือให้พสกนิกรอยู่ในขั้นพออยู่พอกินก่อน แล้วจึงขยับขึ้นไปเป็นกินดีอยู่ดีต่อไป
19. **เศรษฐกิจพอเพียง** เป็นหลักคิด หลักปฏิบัติ ในการดำเนินชีวิตให้รอดพ้นและดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนในกระแสความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในโลกยุคโลกาภิวัตน์
20. **ความซื่อสัตย์ สุจริต และจริงใจต่อกัน** ดังพระราชดำรัสเมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๓๓ “...ผู้ที่มีความสุจริต และบริสุทธิ์ใจ แม้จะมีความรู้น้อยก็ย่อมทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวมได้มากกว่าผู้ที่มีความรู้มากแต่ไม่มีความสุจริต ไม่มีความบริสุทธิ์ใจ...”
21. **ทำงานอย่างมีความสุข** พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชการที่ ๙ ทรงพระเกษมสำราญและทรงมีความสุขทุกครั้งที่ช่วยเหลือประชาชน ดังพระราชดำรัสความว่า “...ทำงานกับฉัน ฉันไม่มีอะไรให้ นอกจากการมีความสุขร่วมกันในการทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น...” จากหนังสือใต้เบื้องพระยุคลบาท ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล และหลักการนี้ประจำชีพในกลุ่มจิตอาสาที่ร่วมโครงการ ครัวพอเพียงปลอดหนี้ ซีวีสมดุล
22. **ความเพียร** ผู้ที่อ่านหนังสือพระราชนิพนธ์พระมหาชนกและศึกษาติดตามพระราชกรณียกิจของพระองค์ท่าน จะพบว่า เมื่อทรงริเริ่มโครงการต่างๆ ในระยะแรกที่มีความพร้อมในการทำงานไม่มากนัก พระองค์จะทรงใช้พระราชทรัพย์ส่วนพระองค์เกือบทั้งสิ้น แต่พระองค์ก็ได้ท้อพระราชหฤทัย ทรงมุ่งมั่นพัฒนาบ้านเมืองให้ร่มเย็นเป็นสุข ประชาชนมีอาชีพ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี
23. **รู้รัก สามัคคี** พระองค์ทรงมีพระราชดำรัสเรื่องนี้มาโดยตลอดเป็น คำสามคำที่มีค่าและความหมายลึกซึ้งในทุกยุคทุกสมัย

ด้วยคุณูปการของศาสตร์พระราชาและพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่พระราชทานศาสตร์ ที่เป็นความจริงของชีวิต ไม่มีล้าสมัย และทรงเป็นแบบอย่างให้แก่พสกนิกรในพระองค์ได้ดู ได้เห็น ได้ทำ ผู้ใดเพียรปฏิบัติได้ตามรอยพระบาทเชื่อมั่นว่า ชีวิตนี้จะมีแต่ความสุข

“พระองค์จึงทรงเป็นพ่อและเป็นครูที่ดีของคนไทยและของโลก” 🇹🇭

ศึกษาข้อมูลปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาเพิ่มเติมได้ที่
www.sufficiencyeconomy.org

Q&A

ราชันย์ ดันดีจินดา CFP®

ผู้เชี่ยวชาญงานพัฒนาการให้คำปรึกษาลูกค้าบุคคลอาวุโส
บมจ. ธนาคารกสิกรไทย

อัปเดต!! เกณฑ์ภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดา ปี 2560

ตั้งแต่ปีหน้าหรือปีภาษี 2560 เป็นต้นไป มีหลายอย่างเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่เปลี่ยนแปลงไป แม้ว่าการเปลี่ยนแปลงบางอย่างยังเป็นเพียงมติคณะรัฐมนตรี แต่ผู้เขียนเชื่อว่ามติดังกล่าวจะถูกผลักดันเป็นกฎหมายหรือประกาศที่เริ่มบังคับใช้และมีรายละเอียดที่ชัดเจนในปี 2560 อย่างแน่นอน

ในฐานะนักวางแผนการเงินหรือที่ปรึกษาการเงินเอง คงปฏิเสธไม่ได้ที่จะต้องติดตามกฎเกณฑ์ที่เปลี่ยนแปลงเหล่านี้ เพื่อให้สามารถวางแผนภาษีแก่ผู้รับคำปรึกษาได้อย่างถูกต้องและทันสถานการณ์ ผู้เขียนจึงได้รวบรวมสิ่งที่เปลี่ยนแปลงและคาดว่าจะเริ่มใช้ในปี 2560 ดังนี้

1) **ค่าลดหย่อนที่เพิ่มขึ้น** ซึ่งเป็นสิ่งที่เหล่าผู้มีเงินได้ทุกคนตั้งตาคอย เพราะจะทำให้ทุกคนมีรายจ่ายภาษีที่น้อยลงจากปัจจุบัน ส่วนจะลดลงแค่ไหนนั้นก็ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล

รายการลดหย่อน	เดิม	ใหม่
ลดหย่อนส่วนตัว	30,000 บาท	60,000 บาท
ลดหย่อนคู่สมรส (ที่ไม่มีเงินได้)	30,000 บาท	60,000 บาท
ลดหย่อนบุตร	15,000-17,000 บาทต่อคน (สูงสุด 3 คน)	30,000 บาทต่อคน (ไม่จำกัดจำนวนบุตร)
กองมรดก	30,000 บาท	60,000 บาท
ห้างหุ้นส่วนสามัญ/	หุ้นส่วนคนละ 30,000 บาท	หุ้นส่วนคนละ 60,000 บาท
คณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล	รวมกันไม่เกิน 60,000 บาท	รวมกันไม่เกิน 120,000 บาท

2) **อัตราการหักค่าใช้จ่ายเฉพาะ**
ในส่วนที่เป็นการเหมา มีการเปลี่ยนแปลงของเงินได้ 4 ประเภทด้วยกัน ซึ่งมีทั้งส่วนที่เพิ่มขึ้นและลดลง ส่งผลให้อัตราการหักค่าใช้จ่ายแบบเหมาสำหรับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดานั้น มีอัตราสูงสุดอยู่ที่ 60% เท่านั้น ซึ่งลดลงจากในอดีตที่มีอัตราสูงสุด 85% อีกทั้งยังมีการเปลี่ยนแปลงทางเลือกการหักค่าใช้จ่ายของเงินได้ประเภท 40(3) ได้แก่ ค่าแห่งภูตวิสัย ค่าแห่งลิขสิทธิ์หรือสิทธิอย่างอื่นอีกด้วย

ส่วนเงินได้ประเภทอื่นๆ ที่ไม่สามารถหักค่าใช้จ่าย หรือหักได้เฉพาะค่าใช้จ่ายจริงตามความจำเป็นและสมควรนั้น ยังคงใช้หลักเกณฑ์เดิม

ประเภทเงินได้พึงประเมิน	เดิม	ใหม่
40(1) เงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน และ 40(2) เงินได้เนื่องจากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำหรือจากการรับทำงานให้	อัตราเหมา 40% ของเงินได้ แต่ไม่เกิน 60,000 บาท	อัตราเหมา 50% ของเงินได้ แต่ไม่เกิน 100,000 บาท
40(3) ค่าแห่งกุศลวิมล ค่าแห่งลิขสิทธิ์หรือสิทธิอย่างอื่น	หักค่าใช้จ่ายได้เฉพาะ ค่าแห่งลิขสิทธิ์ ในอัตราเหมา 40% ของเงินได้ แต่ไม่เกิน 60,000 บาท	เงินได้ 40(3) ทุกประเภท เลือกหักค่าใช้จ่ายได้ 2 วิธี • อัตราเหมา 50% ของเงินได้ แต่ไม่เกิน 100,000 บาท • หรือหักตามความจำเป็นและสมควร
40(7) เงินได้จากการรับเหมา	เลือกหักค่าใช้จ่ายได้ 2 วิธี • อัตราเหมา 70% ของเงินได้ • หรือหักตามความจำเป็นและสมควร	เลือกหักค่าใช้จ่ายได้ 2 วิธี • อัตราเหมา 60% ของเงินได้ • หรือหักตามความจำเป็นและสมควร
40(8) เงินได้จากการทำธุรกิจ การพาณิชย์ การเกษตร การอุตสาหกรรม การขนส่ง หรือการอื่น	เลือกหักค่าใช้จ่ายได้ 2 วิธี • อัตราเหมา 40%-85% ของเงินได้ (เฉพาะประเภทที่กำหนด) • หรือหักตามความจำเป็นและสมควร	เลือกหักค่าใช้จ่ายได้ 2 วิธี • อัตราเหมา 40%-60% ของเงินได้ (เฉพาะประเภทที่กำหนด) • หรือหักตามความจำเป็นและสมควร

3) ตารางอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ที่จริงแล้วไม่ได้ส่งผลกระทบต่อคนส่วนใหญ่ เพราะเป็นการเปลี่ยนแปลงเฉพาะเงินได้สุทธิ 4 ล้านบาทขึ้นไปเท่านั้น ซึ่งก็อาจทำให้ผู้มีรายได้สูงบางคนมีรายจ่ายภาษีลดลง เช่น ผู้ที่มีเงินได้สุทธิ 5 ล้านบาทขึ้นไป จะมีรายจ่ายภาษีลดลง 50,000 บาท จากการเปลี่ยนแปลงตารางอัตราภาษีครั้งนี้

อัตราภาษี	เงินได้สุทธิ เดิม	เงินได้สุทธิ ใหม่
30%	2,000,001 – 4,000,000 บาท	2,000,001 – 5,000,000 บาท
35%	4,000,001 บาทขึ้นไป	5,000,001 บาทขึ้นไป

4) เกณฑ์เงินได้พึงประเมินขั้นต่ำ ของผู้มีเงินได้ที่มิหน้ำที่ต้อยยื่น ภ.ง.ด. 90 / ภ.ง.ด. 91 ซึ่งเกณฑ์เรื่องนี้เดิมอาจยังมีหลายคนที่ไม่ทราบด้วยซ้ำ และเข้าใจผิดว่า “รายได้ไม่ถึงถึงเกณฑ์เสียภาษี ก็ไม่ต้องยื่น” ทำให้เข้าข่ายการกระทำผิดและมีบทลงโทษตามมาได้

ประเภทเงินได้พึงประเมิน	สถานะ	แบบ ภ.ง.ด.	เงินได้พึงประเมินต่อปี	
			เดิม	ใหม่
เฉพาะ 40(1)	โสด	ภ.ง.ด. 91	ปีละ 50,000 บาท	ปีละ 100,000 บาท
เฉพาะ 40(1)	สมรส	ภ.ง.ด. 91	ทั้งคู่รวมกัน ปีละ 100,000 บาท	ทั้งคู่รวมกัน ปีละ 200,000 บาท
มี 40(2) – 40(8)	โสด	ภ.ง.ด. 90	ปีละ 30,000 บาท	ปีละ 60,000 บาท
มี 40(2) – 40(8)	สมรส	ภ.ง.ด. 90	ทั้งคู่รวมกัน ปีละ 60,000 บาท	ทั้งคู่รวมกัน ปีละ 120,000 บาท
กองมรดก และ ห้างหุ้นส่วนสามัญ / คณะบุคคล ที่มีชีนิตบุคคล		ภ.ง.ด. 90	ปีละ 30,000 บาท	ปีละ 60,000 บาท
		ภ.ง.ด. 91		

นอกจากสิ่งที่เปลี่ยนแปลงและจะเริ่มใช้ในปีภาษี 2560 แล้ว ในช่วงที่ผ่านมา ยังมีการเปลี่ยนแปลงเกณฑ์ภาษีอีกหลายเรื่องที่ใช้แล้ว เช่น

- เงินได้ที่ไม่ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติต่างจากหลักเกณฑ์เงินได้และเงินส่วนแบ่งกำไรของห้างหุ้นส่วนสามัญที่มีชีนิตบุคคล (หลสม.)
 - o เงินได้จากดอกเบี้ยบัญชีเงินฝากที่ถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย และไม่นำไปรวมกับเงินได้อื่นในการยื่น ภ.ง.ด. 90
 - o เงินได้จากการให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นกรรมสิทธิ์ร่วมที่ได้มาจากมรดกหรือจากการให้โดยเสน่หา
- สิทธิลดหย่อนจากเงินซื้อหน่วยลงทุนกองทุน LTF กองทุน RMF และเบี้ยประกันชีวิตแบบบำนาญ สำหรับเงื่อนไขในส่วนที่ว่า “15% ของเงินได้พึงประเมินที่ได้รับ ซึ่งต้องเสียภาษีเงินได้ในปีภาษีนั้น” ส่งผลให้เงินได้จาก (1) กำไรจากการขายคืน LTF/RMF ที่ขายคืนแบบถูกเงื่อนไข (2) เงินได้จากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่ได้รับเมื่อเกษียณอายุตามเงื่อนไข ฯลฯ ไม่สามารถนำมาคำนวณ 15% เพื่อใช้สิทธิลดหย่อนภาษีได้
- รวมไปถึงเงื่อนไขการถือครองหน่วยลงทุนกองทุน LTF ที่ซื้อระหว่างปี พ.ศ. 2559-2562 โดยจะต้องถือครองอย่างน้อย 7 ปีปฏิทิน จึงจะสามารถขายคืนได้แบบถูกเงื่อนไข

จะเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงเกณฑ์บางอย่าง แม้จะเป็นเรื่องเล็กน้อย แต่ก็มีมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ดังนั้นนักวางแผนการเงินหรือที่ปรึกษาการเงินเอง มีหน้าที่ต้องพัฒนาความรู้ความสามารถอย่างต่อเนื่อง โดยต้องหมั่นติดตามข่าวสารอยู่เสมอเพื่อให้ทราบข้อมูลและสามารถให้คำแนะนำได้อย่างถูกต้องแก่ผู้รับคำปรึกษา

ตารางสอบหลักสูตร

การ
วางแผน
การเงิน
ปี 2560

ฉบับที่ 1 พื้นฐานการวางแผนการเงิน ภาษี และจรรยาบรรณ

ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5
อา. 19 มี.ค. 60 09.00-12.00 น.	อา. 14 พ.ค. 60 09.00-12.00 น.	อา. 2 ก.ค. 60 09.00-12.00 น.	อา. 10 ก.ย. 60 09.00-12.00 น.	อา. 5 พ.ย. 60 09.00-12.00 น.

ฉบับที่ 2 การวางแผนการลงทุน

ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5
อา. 19 มี.ค. 60 13.30-16.30 น.	อา. 14 พ.ค. 60 13.30-16.30 น.	อา. 2 ก.ค. 60 13.30-16.30 น.	อา. 10 ก.ย. 60 13.30-16.30 น.	อา. 5 พ.ย. 60 13.30-16.30 น.

ฉบับที่ 3 การวางแผนการประกันภัย และการวางแผนเพื่อวัยเกษียณ

ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5
ส.18 มี.ค. 60 13.30-16.30 น.	-	ส. 1 ก.ค. 60 13.30-16.30 น.	-	ส. 4 พ.ย. 60 13.30-16.30 น.

ฉบับที่ 4 ส่วนที่ 1 การวางแผนภาษีและมรดก

ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5
ส.18 มี.ค. 60 13.30-15.00 น.	-	ส. 1 ก.ค. 60 13.30-15.00 น.	-	ส. 4 พ.ย. 60 13.30-15.00 น.

ฉบับที่ 4 ส่วนที่ 2 การจัดทำแผนการเงิน

	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4
รับใจทย์	ศ. 24 ก.พ. 60 09.00-16.00 น.	ศ. 12 พ.ค. 60 09.00-16.00 น.	ศ. 4 ส.ค. 60 09.00-16.00 น.	ศ. 3 พ.ย. 60 09.00-16.00 น.
ส่งแผนการเงิน	พ. 15 มี.ค. 60 09.00-16.00 น.	พ. 31 พ.ค. 60 09.00-16.00 น.	พ. 23 ส.ค. 60 09.00-16.00 น.	พ. 22 พ.ย. 60 09.00-16.00 น.
เสนอแผนการเงิน	ส. 25 มี.ค. 60 09.00-17.00 น.	ส. 10 มิ.ย. 60 09.00-17.00 น.	ส. 2 ก.ย. 60 09.00-17.00 น.	ส. 2 ธ.ค. 60 09.00-17.00 น.